

imod den ved Modstand vil faae en langt stærkere Fremgang, lige indtil den har taget sig selv den fulde Seier, og da vil Lovgivningen ligesaa villigt gjøre det Bestaaende i dette Punkt lovligt og frit, som den nu er villig til at give de ikke anerkjendte Troesssamsfund eller Dissenterne den Frihed, som de have, fordi de gave sig selv denne Frihed. Det vil da sees, at Staten eller Folketirken havde slet Intet at frygte for at have givet denne Sognebaandsløsning forud, saasom derved kun desmere Liv og Virksomhed i kirkelig og gudelig Henseende opkom, uden at Præsterne kunne sige paa nogen af Siderne, at de tabte i Indtagter derved, at de bleve aandeligt nødte til des større gudelig og præstelig Virksomhed, for at beholde deres egne Sognefolks Bryllupper, Barseler og Confirmationer. Derfor vil jeg nu her stemme for de foreliggende Forslag om Sognebaadets Løsning, uagtet jeg for endeel Aar siden erklærede, at det ikke var tilstrækkeligt til kirkelig Frihed; thi det var min Mening, at, om denne Løsning ogsaa blev opnaaet, bleve Folketirkens levende troende Medlemmer dog ikke derved tilfredsstillende; thi det er jo kun Frihed for Præsterne, men ikke Frihed for Medlemmerne af Menigheden; disse kunne ikke forandre som Pligt af Udensogns-Præster, at de skulle udføre de ministerielle Handlinger for dem, de maae selv gaae hen og søge ham, som de ville have, i det Sogn, hvor han er at finde, og, opfylder han deres Begjering, er det kun en Præstenaade; han kan sige Nei, naar han vil, og de kunne, som sagt, ikke forandre det af ham som hans Pligt. Dette har været Grunden til at standse min dengang forehavende Virksomhed for saadanne Baands Løsning; og, endskjøndt jeg endnu er af samme Mening, som jeg dengang kom til, og har den samme Anskuelse endnu den Dag idag, stemmer jeg imidlertid dog nu for Alt, hvad der gaaer i den sande Friheds Retning, som jeg er vis paa ikke skader, men gavner Staten. Dersom saadanne Forandringer ikke kunne stykkevis bane sig Vej til at vedtages som Lov, da komme de neppe frem som Heelhed; thi de maae forberedes efterhaanden, for saaledes at bane sig Indgang, og, naar man veed, at en Kirkeforsamling skal holdes, ville vel Nogle

af Menighedens Medlemmer bringe dette Spørgsmaal med flere paa Bane. Jeg maa derfor paa Manges Vegne være den oprindelige ærede Forslagsstiller megen Tak skyldig (Hør!), fordi hans Lovforslag om Troessfrihed har givet Anledning til en Agitation, der atter vil føde en Agitation i Folket.

Daugaard: Det er ikke for at imødegaae den ærede sidste Talers Bemærkninger angaaende den Forbindelse, hvori det nærværende Sognebaand staaer til Præsternes Indtægter eller Præste-Naade, hvorom han talte, at jeg har begjert Ordet, men det er et Par Bemærkninger, som undslap den første ærede Taler, der idag havde Ordet i denne Sag, som har foranlediget mig til endnu et Dieblik at forlange Discussionen. Han satte nemlig Menighedens Andeel i Præsternes Kaldelse i Forbindelse med det her foreliggende Spørgsmaal om Sognebaadets Løsning. Jeg troer, at disse to Størrelser omtrent ophæve hinanden; jeg troer, at, naar vi løse Sognebaandet fuldstændigt, have vi derved umulig gjort Menighedens Valgret, en Rettighed for Menigheden, som den protestantiske Kirke efter sit Væsen, og efter Reformatorerens klare og bestemte Udtalelser, altid har gjort Paastand paa, og maae gjøre Paastand, at Valgretten ligger hos Menigheden og Confirmationens retten, Retten til at sanctionere Udnævnelsen af deres Sognepræst, hos Dvirigheden, der da efter de forskellige Kirkeforsatningers Bestaendighed maatte være enten Statens Overhoved eller Kirkens egen Bestyrelse. Jeg troer, at, naar vi ville tale om, at Menighederne hos os skulle komme til at udøve Indflydelse paa Udnævnelsen af deres Sognepræst, maae vi fastholde vore bestemte afsluttede Menigheder, vi maae vide, hvor disse Menigheders Grændser ere, og vi kunne ikke der notes blot med en ideal Grændse for Menigheden, der drages der, hvor aandsbeslægtede Menigheds-Medlemmer knytte sig om en Sognepræst; thi, saasnart Embedet bliver vacant, Præsten dør, eller forlader sin Menighed, er en saadan Menighed i samme Dieblik factisk opløst, saa at jeg ikke indseer, hvorledes en saadan Menighed skulde kunne udøve nogen som helst Indfly-